

**TYÖKUORMITUKSEN HALLINTAA
KÄSITTELEVÄ JAOSTO**

**PÖYTÄKIRJA 5
1.4.2022
STM108:00/2021
VN/23868/2021**

Aika Torstai 31.3.2022 klo 10.00 – 12.00

Paikka Teams-kokous

Läsnä	Janas Antti	Sosiaali- ja terveysministeriö, puheenjohtaja
	Auvinen Erkki	STTK, jäsen
	Lahti-Leeve Suvi	Elinkeinoelämän keskusliitto EK, jäsen
	Lanttola Päivi	Valtion työmarkkinalaitos, jäsen
	Mironen Anne	Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK, jäsen
	Mäkelä Albert	Suomen Yrittäjät, jäsen
	Perttula Pia	Työterveyslaitos, jäsen
	Rintala Jenny	Sosiaali- ja terveysministeriö, jäsen
	Ruokolainen Mervi	Työterveyslaitos, asiantuntija
	Savolainen Jarna	Työturvallisuuskeskus, jäsen
	Vattulainen Kirsi	Aluehallintovirastojen työsuojelun vastuualueet, jäsen
	Waldén Marjaana	Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT, jäsen
	Alanko Leena	Sosiaali- ja terveysministeriö, sihteeri

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi jaoston viidennen kokouksen ja toivotti osallistujat tervetulleiksi.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Hyväksyttiin 29.3.2022 pidetyn kokouksen pöytäkirja.

3. Asiantuntijakuuleminen: Iän ja ikääntymisen vaikutus työkykyyn ja ikääntymisen merkityksen huomioon ottaminen

Erikoistutkija Mervi Ruokolainen Työterveyslaitokselta esitteli aihetta etukäteen lähetetyn diaesityksen pohjalta. Ikääntymisen myötä fyysinen ja kognitiivinen toimintakyky heikkenee, mikä altistaa suuremmalle kuormittuneisuudelle työssä ja heikommalle työhyvinvoinnille. Toisaalta ikääntyminen kerryttää henkilökohtaisia ja työhön liittyviä voimavaroja (mm. osaaminen, asema, stressinsäätelykeinot, elämänhallinta), jotka suojaavat kuormituksen kokemukselta ja/tai auttavat saavuttamaan uusia voimavaroja työssä (mm. vaikutusmahdollisuudet).

Tutkimustulokset siitä, kuinka ikä vaikuttaa arvioihin työn kuormitustekijöistä ja siitä, kuinka ikä muuntaa työn kuormitustekijöiden yhteyksiä hyvinvointiin, ovat osin ristiriitaisia. Vanhempien työntekijöiden on kuitenkin havaittu kuormittuvan nuorempia useammin pitkistä työajoista ja vuorotyöstä, työn digitalisoitumisen aiheuttamista osaamisvaatimusten muutoksista sekä ylipäätään työn ja työelämän ”kiihtymisestä” (intensifikaatio). Se, kuinka kuormittavaksi työ koetaan ja millainen merkitys sillä on hyvinvoinnille, vaihtelee ikäryhmiä enemmän yksilöiden,

ammattien ja toimialojen välillä. Yksilölliset erot yli 55-vuotiaiden ryhmässä ovat myös huomattavia.

Ikääntymisen vaikutuksia terveyteen tutkittaessa on havaittu, että ikääntyminen on yhteydessä matalampaan itsearvioituun työkykyyn. Yksilölliset erot työkyvyn kokemuksessa lisääntyvät iän myötä. Ikääntymisen myötä tuki- ja liikuntaelimestön suorituskyvyssä, kestävyyskunnossa ja aistitoiminnoissa tapahtuu heikkenemistä. Rasituksesta palautuminen ja elpyminen vaativat iän myötä enemmän aikaa. Erityisesti fyysisesti raskaissa töissä fyysisen toimintakyvyn ikämuutokset voivat heikentää työkykyä. Keskimäärin vanhemmilla työntekijöillä on nuorempia enemmän fyysisiä mutta vähemmän psyykkisiä terveysongelmia. Terveillä työikäisillä työ- ja toimintakyvyn ikämuutokset ovat yleensä niin vähäisiä, ettei niillä ole useimmissa työtehtävissä juurikaan merkitystä.

Työuupumuksen kokemuksessa ei ole todettu merkittäviä eroja eri-ikäisten palkansaajien välillä. Nuoremmilla työntekijöillä on enemmän lyhyitä ja vanhemmilla pidempiä sairauspoissaoloja. Motivaatio uuden oppimiseen, uralla etenemiseen ja kehittymiseen, uusien meriittien saavuttamiseen ja ulkoisiin palkkioihin on keskimäärin vahvempaa nuoremmilla kuin vanhemmilla työntekijöillä. Vanhemmille työntekijöille on tärkeää, että työ itsessään on palkitsevaa. Vanhemmat työntekijät kokevat nuoria useammin motivoivaksi sen, että työssä on mahdollisuus hyödyntää kokemusta, toimia itsenäisesti ja saavuttaa tärkeinä pitämiään päämääriä.

4. Tilastotietoa sairauspäivärahoista ja työkyvyttömyyseläkkeistä

Leena Alanko esitteli osallistujille etukäteen toimitetun diaesityksen pohjalta Kansaneläkelaitoksen ja Eläketurvakeskuksen tilastotietoja sairauspäivärahoista, työkyvyttömyyseläkkeistä, työeläkkeelle siirtymisestä ja työllisyysasteesta.

5. Seuraavat kokoukset

Aiemmin sovitun mukaisesti seuraava kokous pidetään **tiistaina 5.4.2022 klo 10-12** Teamsin välityksellä. Myöhempien kokousten ajankohdat ovat:

- keskiviikko 20.4.2022 klo 10-12
- torstai 5.5.2022 klo 10-12
- maanantai 16.5.2022 klo 13-15
- keskiviikko 1.6.2022 klo 10-12

Kokoukset pidetään Teamsin välityksellä ja niistä lähetetään kalenterivaraukset. Tarvittaessa kokoukseen voi lähettää sijaisen.

6. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.

Puheenjohtaja

Antti Janas

Sihteeri

Leena Alanko